

BONSKA KONFERENCIJA O IMPLEMENTIRANJU MIRA

BOSNA I HERCEGOVINA 1998: NEZAVISNE STRUKTURE

SADRŽAJ:

REZIME ZAKLJUČAKA

I. LJUDSKA PRAVA, PRAVNA REFORMA I RATNI ZLOČINI

II. USTAVNA I PRAVNA PITANJA

III. IZBJEGLICE I RASELJENE OSOBE

IV. JAVNI RED I POLICIJA

V. MEDIJI

VI. IZBORI

VII. EKONOMSKA REKONSTRUKCIJA I REFORMA

VIII. BRČKO

IX. SIGURNOST I KONTROLA NAORUŽANJA

X. REGIONALNI ASPEKTI

XI. VISOKI PREDSTAVNIK

Bonska konferencija o implementaciji mira, 1997.

Bosna i Hercegovina 1998. : Nezavisne strukture

Rezime zaključaka

1. Vijeće za implementaciju mira se sastalo 9. i 10. decembra 1997. godine u Bonu. Razmatran je napredak u implementiranju Općeg okvirnog sporazuma o miru u Bosni i Hercegovini i njegovih Aneksa (Mirovni sporazum) od 4. i 5. decembra 1996. godine, kada je održana Konferencija o implementaciji mira u Londonu, i 30. maja 1997. godine, kada je održan Ministarski sastanak Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira u Sintri. Vijeće je ponovo potvrdilo zaključke sa Londonske konferencije o implementaciji mira, održane decembra 1996. godine, kao i Deklaraciju iz Sintre.
2. Vijeće je potvrdilo da nema alternative za Mirovni sporazum koji je temelj političkog i ekonomskog razvoja Bosne i Hercegovine, njena dva multi-etnička entiteta i tri konstitutivna naroda (zajedno sa Ostalima), i temelj održivog mira u cijeloj regiji.
3. Vijeće je konstatairalo da je od posljednjeg sastanka ovog tijela značajan napredak postignut u implementiranju mira i stabilnosti u Bosni i Hercegovini. Vijeće pozdravlja rezultate postignute u poboljšanju sigurnosne klime i u stvaranju glavnih preduvjeta za pomirenje, toleranciju i demokraciju, kao i slobodu kretanja i napredak u ekonomiji.

Značajan napredak je učinjen naročito u slijedećim oblastima:

- općinskim izborima u septembru i vanrednim izborima za Skupštinu Republike Srpske u novembru;
- kontroli naoružanja i mjerama izgradnje povjerenja i sigurnosti;
- restrukturiranju i reformi policije;
- početku povratka manjina u Federaciju, i u manjem obimu u Republiku Srpsku;
- ekonomskom oporavku u Federaciji;

- razvoju nepristrasnih, profesionalnih medija;
- više nego udvostručavanju broja osoba osumnjičenih za ratne zločine koji se nalaze u pritvoru kod Međunarodnog tribunala za bivšu Jugoslaviju (ICTY).

4. Međutim, mnogo više je moglo biti postignuto da su vlasti u Bosni i Hercegovini dale puni doprinos u izgradnji građanskog i demokratskog društva u zemlji.

Na pragu smo treće godine implementiranja Mirovnog sporazuma i posljednje faze perioda konsolidacije, a još uvijek je potreban veliki napor, uključujući i potvrđivanje opredjeljenja od strane vlasti u Bosni i Hercegovini i njenih entiteta, da bi se postigao konačni cilj da mir u Bosni i Hercegovini i njenim entitetima bude samoodrživ. Posebno je potreban napredak radi uspostavljanja funkcionalnih vladinih i administrativnih struktura, unapređenja demokratizacije, osiguravanja adekvatne zaštite ljudskih prava, reforme policije i vladavine zakona, te uspostavljanja odgovarajućeg upravljanja privredom – uključujući borbu protiv korupcije i utaje prihoda, i uspješnog završetka procesa povratka izbjeglica i raseljenih osoba.

Mir i institucije građanskog društva koje ga podržavaju su i dalje krhki. Rat je za sobom ostavio gorčinu i nepovjerenje. Vijeće je istaklo slijedeće probleme:

- Većina zajedničkih institucija ne funkcionira u dovoljnoj mjeri. Stalne lokacije nisu uspostavljene.
- Nelegalne strukture vlasti u Federaciji još nisu raspuštene ni integrisane.
- Ozbiljni problemi u lokalnoj administraciji, naročito u Mostaru, su i dalje prisutni. Implementacija općinskih izbora još uvijek nailazi na otpor u nekoliko općina.
- Nedostatak jakih multietničkih političkih stranaka i strukturiranog građanskog društva.
- Nedostatak zakona o uklanjanju mina i nastavak proizvodnje mina.
- Ljudska prava još uvijek nisu zaštićena na adekvatan način. Državljanstvo nije pravno definirano. Ne postoji pasoš Bosne i Hercegovine. Zakonodavstvo o imovini i stambenim pitanjima blokira povratak izbjeglica i raseljenih osoba u njihove predratne domove. Policija se ponekad još uvijek koristi za opstruiranje implementiranja izbornih rezultata, ne bavi se efektivno krivičnim djelima s političkim ili etničkim motivom, odgovorna je za dokumentovane slučajeve zlostavljanja ljudi u pritvoru, i generalno, političko rukovodstvo nije policiju u dovoljnoj mjeri obavezalo da unapređuje ciljeve Mirovnog sporazuma. Kršenja ljudskih prava su i dalje učestala, uprkos napretku na izvjesnim poljima.
- Ni jedan entitet nije poduzeo neophodne korake da osigura kompatibilnost svojih zakona sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. I u Federaciji i u Republici Srpskoj, standardi pravičnog suđenja, izloženi u Konvenciji, se jasno i rutinski krše.
- Bosna i Hercegovina još nema zajednički dogovorenu zastavu.
- Sveobuhvatni planovi koji bi potpomogli povratak nisu implementirani.
- Javne korporacije ne funkcioniraju.
- Bosna i Hercegovina nije izfinansirala svoje zajedničke institucije niti je servisirala svoj vanjski dug na vrijeme, nije implementirala zajedničku politiku vanjske trgovine, nije primijenila zajedničku carinsku tarifu, niti izdala zajedničke novčanice, nije postigla transparentnost i dobro upravljanje u korištenju javnih fondova, nije uspostavila efikasne institucije koje će obuzdati korupciju i utaju prihoda. Nedostatak jedne okvirne ekonomske politike sprečava Standby aranžman Međunarodnog monetarnog fonda i dodjelu zajmova Svjetske banke, i čini zemlju podložnom finansijskoj krizi.
- Nije sprovedena potpuna normalizacija odnosa Bosne i Hercegovine sa njenim najbližim susjedima.

5. Vijeće će nastaviti da pomaže Bosni i Hercegovini u 1998. godini, i ponavlja obaveze iz Sintre da će se držati utvrđenog kursa, ali zaključuje da je neophodan jedan istrajniji pristup međunarodne zajednice: djela vlasti u Bosni i Hercegovini suviše često nisu na nivou datih obećanja. Nedavni izvještaji Svjetske banke i Ureda za carinsku i fiskalnu pomoć Evropske komisije (EC CAFAO) nov su otrežnjujući dokaz ovog stava. Daljnje odugovlačenje može čak ugroziti napredak postignut do sada.

6. Vijeće je jasno stavilo do znanja vlastima u Bosni i Hercegovini da će pomoć međunarodne zajednice ostati uvjetovana poštivanjem Mirovnog sporazuma i obavezama koje iz njega proističu.

7. Vijeće je ponovo potvrdilo da neće tolerirati nikakve tendencije za dominacijom u političkim institucijama Bosne i Hercegovine, niti bilo kakve pokušaje da se potkopa suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine. Vijeće je podsjetilo da Mirovni sporazum ima prvenstvo nad prijašnjim Sporazumima između Strana.

8. Visoki predstavnik je u Sintri zadužen da slijedi rokove koje je usvojio Upravni odbor, kao i da predloži i preduzme mjere u slučaju nepoštivanja rokova. Ovakav kurs se pokazao ispravnim. Vijeće je pozdravilo namjeru Visokog predstavnika da potpuno iskoristi svoja ovlaštenja kako bi omogućio rješavanje teškoća.

9. Vijeće insistira da sve osobe osumnjičene za ratne zločine moraju biti predate Međunarodnom sudu za ratne zločine počinjene na prostoru bivše Jugoslavije da bi pravda bila nepristrasno podijeljena, u skladu s odredbama Mirovnog sporazuma i rezolucijama Savjeta sigurnosti Ujedinjenih naroda. Vijeće posebno naglašava neispunjavanje ove obaveze od strane vlasti Republike Srpske i Savezne Republike Jugoslavije.

Vijeće je uvjereno da ukoliko svi osumnjičeni za ratne zločine ne budu dovedeni pred Međunarodni sud za ratne zločine počinjene u bivšoj Jugoslaviji, preduvjeti za pomirenje i vladavinu zakona u Bosni i Hercegovini ostaju ozbiljno ugroženi. U tom pogledu, Vijeće podsjeća na Deklaraciju iz Sintre gdje je daljnji uticaj Radovana Karadžića na politički život u Republici Srpskoj ocijenjen kao neprihvatljiv.

10. Vijeće je podsjetilo Republiku Hrvatsku i Saveznu Republiku Jugoslaviju na njihove obaveze propisane Mirovnim sporazumom i izrazilo očekivanje da će one biti ispunjene u potpunosti, dobrovoljno i odmah. Bilo bi mnogo više napretka u sprovođenju Mirovnog sporazuma da je ova obaveza ispoštovana. To se posebno odnosi na specijalne odnose sa entitetima, na tekuću diskriminaciju između građana entiteta po pitanju reguliranja viza, i uopće uzevši, slobode kretanja.

11. Vijeće je zatražilo od svih zemalja u regionu da u potpunosti surađuju u promoviranju povratka izbjeglica i raseljenih osoba.

12. Vijeće je pozvalo zemlje nasljednice bivše SFRJ da sklope sporazum o sukcesiji u okviru nacrtanog Specijalnog pregovarača od 13. novembra 1997. godine i, kao prvi korak, da se dogovore o određenim posebnim mjerama.

13. Vijeće zahvaljuje SFOR-u za osiguranje bezbjednog okruženja koje je neophodno za civilnu implementaciju Mirovnog sporazuma i za povećanu pomoć pruženu na ovom polju. Vijeće je priznalo i podržalo nastupajuću suglasnost o potrebi vojnog prisustva i poslije juna 1998. godine, smatrajući ga neophodnim za održavanje stabilnog bezbjedonosnog okruženja, a posebno za pomoć u stvaranju bezbjednih uvjeta rada za provođenje zadataka predviđenih Mirovnim sporazumom od strane Visokog predstavnika, kao i UN-a, OSCE-a i drugih međunarodnih organizacija.

Vijeće je istaklo da je prisustvo IFOR-a i SFOR-a najveći i jedini doprinos sub-regionalnoj sigurnosti od potpisivanja Mirovnog sporazuma i to će biti i dalje u kratkoročnom ili srednjoročnom periodu. Pozdravljen je plan NATO-a da se uzmu u obzir opcije o multinacionalnim snagama koje bi naslijedile SFOR poslije mjeseca juna 1998. godine. Vijeće je navelo da bilo koje snage koje će naslijediti SFOR treba da pruže odgovarajuću podršku civilnom implementiranju i istovremeno budu spremne i dovoljno efikasne da brzo odgovore na događaje na terenu širom Bosne i Hercegovine.

14. Vijeće je zahvalilo OSCE-u za efikasno sprovođenje općinskih izbora i izbora za Skupštinu u Republici Srpskoj. Priznato je da supervizija OSCE-a ostaje neophodna da bi se osigurali slobodni i pravedni izbori u Bosni i Hercegovini u 1998. godini. U skladu s tim OSCE je pozvan da produži mandat svoje misije u Bosni i Hercegovini.

15. Vijeće je izrazilo zahvalnost Visokom predstavniku, međunarodnim i nevladinim organizacijama i njihovom osoblju za njihove neprestane napore posvećene oblikovanju budućnosti Bosne i Hercegovine i svih njenih građana.

Vijeće je zahvalilo gospodinu Carlu Biltdu za njegovo izvanredno obavljanje dužnosti Visokog predstavnika u periodu nakon potpisivanja Mirovnog sporazuma.

16. Vijeće je izrazilo žalost za žrtvama u udesu helikoptera 17. septembra 1997. godine. Njihov doprinos u naporima za postizanje mira će ostati zapamćen.

17. U tekstu koji slijedi izložena je politika i mjere koje će se u 1998. godini primjenjivati pri implementaciji Mirovnog sporazuma. Njima se obavezuju i Bosna i Hercegovina i dva entiteta, Federacija Bosne i Hercegovine (Federacija) i Republika Srpska (u daljem tekstu označene kao "vlasti Bosne i Hercegovine"), kao i oni koji su podržali Mirovni sporazum.

18. Slijedeći sastanak Vijeća za implementiranje mira će se održati pred kraj 1998. godine, a procjena će biti izvršena na polovini tog razdoblja.

I. Ljudska prava, pravna reforma i ratni zločini

Uprkos postepenim poboljšanjima kao što su veća sloboda kretanja, rjeđa proizvoljna hapšenja, i odgovorniji stav od strane vlasti, Vijeće osuđuje činjenicu da je zaštita ljudskih prava u Bosni i Hercegovini još uvijek neadekvatna. Vijeće ponavlja da se mora poštovati opsežna lista obaveza prema ljudskim pravima, koja čini dio Ustava Bosne i Hercegovine i Mirovnog sporazuma, i da se postojeći zakoni moraju ponovo procijeniti kako bi se ustanovila njihova kompatibilnost sa međunarodnim standardima ljudskih prava. Preduzeto je malo koraka da se u Bosni i Hercegovini osigura efikasna implementacija direktne primjene prava i sloboda ustanovljenih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, i još uvijek se mora obratiti pažnja na postojeće strukturalne probleme. Dok se ovi problemi ne riješe, postoji prijetnja da narušavanje ljudskih prava i dalje ostane endemična pojava.

Vijeće ima u vidu nedavni izvještaj Visokog predstavnika Vijeću Evrope o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini. Visoki predstavnik će redovito izvještavati Upravni odbor o napretku na ovom polju u vezi sa zahtjevom Bosne i Hercegovine za učlanjenje u Vijeće Evrope.

1. Pitanja ljudskih prava

a. Vijeće je duboko zabrinuto što ni Federacija ni Republika Srpska nisu izmijenile i dopunile svoje zakone o imovini i stambenim pitanjima kako bi omogućili potpuno implementiranje Aneksa 7 Mirovnog sporazuma. Ovi zakoni i dalje koče povratak stotina hiljada izbjeglica i raseljenih osoba u njihove predratne domove. Ovakva situacija se neće tolerirati. Moraju se odmah usvojiti promjene zakona u oba entiteta. Federacija mora ispoštovati svoju obavezu, prihvaćenu na Forumu Federacije 12. novembra 1997. godine, da će usvojiti tri Nacrta zakona koja je podnio Visoki predstavnik, ili će u suprotnom Visoki predstavnik predložiti Upravnom odboru preduzimanje odgovarajućih mjera. Od Republike Srpske je hitno zatraženo da izmijeni i dopuni svoje zakone o imovini i stambenim pitanjima, i to u roku od 60 dana nakon što nova Vlada bude uspostavljena. Mjere u slučaju nepoštivanja gore navedenih obaveza će biti primijenjene u skladu sa preporukama Visokog predstavnika.

b. Vijeće očekuje od vlasti u Bosni i Hercegovini da u potpunosti surađuju sa Komisijom za ljudska prava i Komisijom za imovinske zahtjeve (CRPC). Vlasti oba entiteta moraju pogotovo osigurati da se poštuju odluke Doma za ljudska prava i CRPC-a, i da se na odgovarajući način reagira na izvještaje Ombudsmena. Radi toga, Bosna i Hercegovina i entiteti bi trebali, što je prije moguće, usvojiti zakone u svrhu omogućavanja rada CRPC-a, u skladu sa nacrtom koji je predložio Visoki predstavnik.

c. Od suštinske je važnosti da Komisija za ljudska prava i CRPC budu adekvatno i stabilno finansirane da bi se ostvarili zadaci predviđeni Mirovnim sporazumom. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je prihvatilo ovu obavezu, i iz budžeta Bosne i Hercegovine za 1997. godinu dalo nominalni doprinos svakoj od ovih institucija. Vlasti se moraju obavezati da će povećavati finansiranje, sa ciljem da preuzmu potpunu odgovornost što je prije moguće i to najkasnije do kraja petogodišnjeg prijelaznog perioda. U međuvremenu, Vijeće ostaje pri obavezi da osigura da finansijska ograničenja ne ometaju rad Komisija. U tu svrhu, Vijeće se obavezuje da će pokriti praznine u finansiranju.

d. Vijeće ističe da obrazovanje mora promovirati razumijevanje i pomirenje među etničkim, vjerskim i kulturnim skupinama u Bosni i Hercegovini, istovremeno priznavajući i pravo roditelja da biraju vrstu obrazovanja koje će se njihovoj djeci pružiti. Vijeće primjećuje sa zabrinutošću da obrazovna politika i programi u Federaciji i Republici Srpskoj nisu u saglasnosti sa ovim osnovnim principima. Vijeće nalaže nadležnim vlastima da zajedničkim naporima osiguraju da se sve osobe obrazuju u skladu sa svojim potrebama i na način koji takođe doprinosi toleranciji i stabilnosti unutar multietničke Bosne i Hercegovine, i da bez odlaganja izrade obrazovni program u skladu sa ovim principima, i to u suradnji sa Visokim predstavnikom, UNESCO-om, Vijećem Evrope, Evropskom komisijom, OSCE-om, UNICEF-om, Svjetskom bankom i drugim relevantnim organizacijama.

e. Vijeće priznaje da su nevladine organizacije od vitalne važnosti za pluralizam i demokraciju, i takođe podržava

jačanje građanskog društva u cjelini. Vijeće primjećuje da sadašnji zakonodavni okvir u Bosni i Hercegovini ometa ove ciljeve i nalaže nadležnim organima vlasti da uspostave odgovarajući zakonodavni ambijent za organizacije građanskog društva. Vijeće poziva OSCE da nastavi sa svojim programima za ljudska prava i demokratizaciju.

f. Vijeće poziva vlasti u Bosni i Hercegovini da tijesno surađuju sa lokalnim i međunarodnim organizacijama koje nadgledaju stanje ljudskih prava u Bosni i Hercegovini. Vijeće ističe potrebu za usklađivanjem napora ovih organizacija putem Upravnog odbora Centra za koordinaciju ljudskih prava.

2. Pravna reforma

a. Vijeće primjećuje da je nepristrasno i nezavisno pravosuđe od suštinske važnosti za vladavinu zakona i pomirenje u Bosni i Hercegovini. Proces imenovanja sudskih vlasti mora biti reformiran kako bi se omogućilo da izbor bude učinjen na osnovu zasluga, a ne političkih ili etničkih kriterija, i mora doći do stvaranja mogućnosti za obuku u oblasti pravosuđa. Vijeće naglašava da je nadgledanje sudskog sistema osnovni element ovog procesa, te apelira da neophodna novčana sredstva budu odobrena za ovaj zadatak.

b. Vijeće podržava tekuće napore usmjerene ka reformiranju krivičnog prava u Federaciji, te apelira na vlasti da, kao prvi korak, implementiraju preporuke tima eksperata u vezi sa zakonom o krivičnom postupku do 31. januara 1998. godine.

Vijeće pozdravlja zahtjev upućen Vijeću Evrope od strane Republike Srpske u kome se traži pomoć u usklađivanju krivičnog zakona i zakona o krivičnom postupku sa evropskim standardima. Vijeće, međutim, podvlači da tim stručnjaka koji je Republika Srpska uspostavila u ovu svrhu treba obuhvatiti ne samo predstavnike Vijeća Evrope, nego i predstavnike Ureda Visokog predstavnika, UNMIBH-a i drugih relevantnih institucija.

c. Vijeće konstatira da su dosljednost i suradnja između dva entiteta u oblasti pravne reforme neophodni. U ovom smislu, Vijeće apelira da dođe do uspostavljanja Komisije za suradnju u oblasti pravosuđa između entiteta, u skladu sa preporukom od strane Visokog predstavnika, te da ova počne sa radom najkasnije do 31. januara 1998. godine. Vijeće takođe primjećuje da postoji potreba za usklađivanjem federalnih i kantonalnih zakona, te apelira na kantone da surađuju. Vijeće podržava napore Visokog predstavnika da iskoordinira razne programe sudskih i pravnih reformi unutar jednog koherentnog i usredsređenog programa, uključujući i usklađivanje krivičnih zakona i krivičnih postupaka oba entiteta sa Ustavom Bosne i Hercegovine, te preuzima na sebe da pruži daljnju pomoć organizacijama koje su uključene u sprovođenje ove misije. Vijeće pozdravlja poziv Visokog predstavnika upućen Vijeću Evrope, OSCE-u i UNMIBH-u, da surađuju u programu pravosudnih i zakonskih reformi. Vijeće posebno pozdravlja zahtjev Visokog predstavnika upućen UN-u da, u skladu sa Aneksom 11 Mirovnog sporazuma, uspostavi Radnu grupu u okviru UNMIBH-a čiji će rad biti usmjeren ka procjeni i nadgledanju rada sudskog sistema, razvoju i obuci pravnika profesionalaca i restrukturiranju institucija sudskog sistema, te poziva UN da razmotri dodjelu bilo kakvih neophodnih sredstava.

3. Nestale osobe i ekshumacije

Vijeće pozdravlja napore koje ulažu razne međunarodne agencije, uključujući i Međunarodni komitet Crvenog križa, Ured Visokog predstavnika, ICMP i Međunarodni sud za ratne zločine (ICTY) u cilju rješavanja pitanja nestalih osoba, ali, izražava nezadovoljstvo vlastima u Bosni i Hercegovini zbog činjenice da ove nisu ispunile svoje obaveze. Vijeće, stoga, izričito traži od vlasti da:

a) na zahtjev međunarodnih agencija obezbijede trenutačne i potpune informacije ili pomoć kako bi se poboljšao proces traganja za nestalima;

b) osiguraju da dođe do potpunog implementiranja sporazuma kojim jedna strana drugoj omogućava direktan pristup lokacijama mogućih grobova ili masovnih grobnica, kako bi se na ovima izvršio proces ekshumacije i izvlačenja posmrtnih ostataka;

c) odmah prestanu sa razmjenama tijelo za tijelo, te da se uključe u proces ekshumacija onakav kakav je uveden od strane Visokog predstavnika.

4. Pomirenje, ratni zločini i suradnja sa Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na prostoru bivše Jugoslavije (ICTY)

a) Vijeće je uvjeren da neće doći do normalizacije niti pomirenja, te da će vladavina zakona u Bosni i

Hercegovini i dalje biti ozbiljno ometana sve dok sve osobe osumnjičene za ratne zločine ne budu dovedene pred Međunarodni sud za ratne zločine. U ovom smislu, Vijeće podsjeća na Deklaraciju iz Sintre, u kojoj se smatra da je daljnji utjecaj Radovana Karadžića na politički život u Republici Srpskoj neprihvatljiv. Vijeće stoga podsjeća sve nadležne vlasti da osumnjičeni za ratne zločine moraju biti dovedeni pred Međunarodni sud, te da je suradnja sa njim ključni dio procesa implementiranja mira. Vijeće i dalje ostaje odlučno da primijeni ekonomske i druge mjere kako bi osiguralo punu suradnju sa Sudom, uključujući i preporuke članovima Vijeća vezane za Saveznu Republiku Jugoslaviju. Vijeće pozdravlja isporučenja osumnjičenih za ratne zločine Međunarodnom sudu tokom 1997. godine. Vijeće podsjeća na Rezoluciju 1034 Savjeta sigurnosti. Vijeće zahtijeva od nadležnih vlasti da preduzmu hitne mjere kako bi sproveli u djelo naloge za hapšenje svih osumnjičenih osoba pod njihovom jurisdikcijom, te da ih isporuče ICTY-u. Ovaj zahtjev naročito se odnosi na Republiku Srpsku i Saveznu Republiku Jugoslaviju. Vijeće podsjeća da domaći zakoni koji zabranjuju isporuke osumnjičenih osoba Međunarodnom sudu nisu u skladu sa obavezujućim rezolucijama Savjeta sigurnosti Ujedinjenih naroda usvojenim u skladu sa Poglavljem VII Povelje Ujedinjenih naroda i članom IX Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini.

b) Vijeće skreće pažnju na važnost poštivanja Pravila puta, dogovorenim u Rimu u februaru 1996. godine. Vijeće kritikuje lokalne vlasti u oba entiteta koje nastavljaju da se pozivaju na "liste osumnjičenih ratnih zločinaca" u pokušajima da obeshrabe povratak izbjeglica i raseljenih osoba, da zlostavljaju građane i odvrte izabrane općinske odbornike od stupanja na dužnost. Vlasti moraju osigurati da ovo odmah prestane. Vijeće daje do znanja da općine koje nastavljaju sa ovim preuzimaju rizik da budu ocijenjene kao opstruirajuće od strane Visokog predstavnika te da, zbog toga, rizikuju da izgube međunarodnu pomoć. Osim toga, Vijeće apelira da adekvatna sredstva budu stavljena na raspolaganje Tužiocu Međunarodnog suda za primjenu Pravila puta.

c) Vijeće zahtijeva od Visokog predstavnika, ICTY-a i drugih relevantnih organizacija da izvrše identifikaciju osoba koje pružaju pomoć i podržavaju osobe imenovane u nalogima za hapšenje, te apeliraju na zemlje članice da preduzmu hitne mjere protiv ovakvih osoba, kao što može preporučiti Visoki predstavnik.

II. Ustavna i pravna pitanja

Vijeće izražava zabrinutost povodom činjenice da vlasti Bosne i Hercegovine nisu uspjele da postignu veći napredak u implementiranju ključnih aspekata Ustava Bosne i Hercegovine, te u usvajanju važnih zakona i drugih propisa koji su od vitalnog značaja za dobrobit ljudi ove zemlje.

Vijeće izričito zahtijeva da sve bosanske vođe zauzmu kooperativniji stav u rješavanju važnih pitanja stvaranja struktura vlasti i zakona u svojoj zemlji. Što se tiče Predsjedništva, Vijeće podsjeća da učestali i namjerni izostanci predstavljaju trajnu nemogućnost da se obavljaju dužnosti Predsjedništva. Svojevoljno odsustvo odraz je namjere da se izbjegniju radne obaveze i krši dužnost prisustvovanja svim sastancima Predsjedništva.

Vijeće apelira na vlasti Bosne i Hercegovine, naročito na vlasti u entitetima, da iskoriste instrument međunarodnog posredovanja kako bi se riješila sporna pitanja vezana za implementiranje Mirovnog sporazuma. Vijeće pohvaljuje rad koji je do sada obavljen na ovom polju od strane sadašnjeg Medijatora za Federaciju.

Vijeće pozdravlja sporazum o raspodjeli ambasadorskih mjesta, uspostavljanje Odjeljenja civilne avijacije, te otvaranja sjeverne granice sa Republikom Hrvatskom, do čega je došlo u skladu sa Deklaracijom iz Sintre.

Pitanja iz Sintre

Vijeće izražava zabrinutost u vezi sa činjenicom da mnoge od obaveza preuzetih u Sintri još nisu ispunjene.

a) Vijeće izražava žaljenje zbog neuspjeha vlasti Bosne i Hercegovine da usvoje Nacrt zakona o državljanstvu i Nacrt zakona o putnim ispravama u skladu sa obavezama preuzetim u Sintri. Vijeće traži da Nacrti zakona, uključujući i jezik u Aneksu o državljanstvu i putnim ispravama koji se tiče člana 38. (2.) Nacrta zakona o državljanstvu i člana 6. Nacrta zakona o putnim ispravama, budu usvojeni do 15. decembra 1997. godine, onako kako je to podržalo Predsjedništvo u Bonu. U slučaju nepoštivanja ovih obaveza, Visoki predstavnik će preduzeti odgovarajuće mjere. Vijeće apelira na Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine da usvoji izjavu o mogućnosti zaključivanja bilateralnih sporazuma o dvojnem državljanstvu, u skladu sa Ustavom.

Vijeće zahtijeva od svih zemalja članica da počevši od 1. juna 1998. godine prihvate samo putne isprave građana Bosne i Hercegovine koje budu izdate u skladu sa novim zakonom. Državljanima Bosne i Hercegovine koji žive u inozemstvu morat će dobiti nove putne isprave do kraja 1998. godine. Međutim, izbjeglice koje žive u inozemstvu

imat će pravo da koriste stari pasoš za povratak u Bosnu i Hercegovinu. Pri određivanju cijene izdavanja pasoša morat će se uzeti u obzir iznos prosječnih primanja u Bosni i Hercegovini, te cijena ne bi trebala da pređe nominalni trošak izdavanja pasoša.

b) Vijeće zaključuje da nije preduzeto dovoljno mjera za uspostavljanje jedinstvenog sistema registarskih tablica i obaveznog osiguranja prema trećim licima na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu, Vijeće apelira na Vijeće ministara, kao i na Vlade entiteta, da odmah postignu sporazum o Memorandumu o razumijevanju i Propisu Vijeća ministara. Vijeće pozdravlja namjeru Visokog predstavnika da nakon 31. januara 1998. godine primijeni jedinstven sistem registarskih tablica na osnovu Memoranduma o razumijevanju, a u suradnji sa SFOR-om i IPTF-om.

c) Vijeće pozdravlja otvaranje dva dodatna granična prijelaza između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, kao i uspostavljanje Zajedničke komisije za granice za rad na praktičnim aranžmanima i infrastrukturnim pitanjima duž granica. Vijeće apelira na vlasti Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine da uspostave novi nediskriminatorski režim viza, te da do 1. marta 1998. godine uklone i druge prepreke koje ometaju slobodu putovanja.

Vijeće apelira da uobičajene i nediskriminatorske carinske i druge granične formalnosti budu uspostavljive na svim graničnim prijelazima do 1. marta 1998. godine.

d) Vijeće žali zbog neuspjeha Bosne i Hercegovine i Savezne Republike Jugoslavije da uspostave bezuvjetne diplomatske odnose. Vijeće nanovo apelira na Bosnu i Hercegovinu i Saveznu Republiku Jugoslaviju da tretiraju otvaranje ambasada u Beogradu i Sarajevu kao prioritetan zadatak.

e) Vijeće poziva Visokog predstavnika da započne proces koji bi doveo do odluke o novoj zastavi i simbolima ukoliko se strane ne uspiju same dogovoriti do 31. decembra 1997. godine.

f) Vijeće ponavlja da su preostale paralelne i paraustavne strukture na teritoriji Federacije ("Hrvatska Republika Herceg-Bosna", "Republika Bosna i Hercegovina") ilegalne i da moraju odmah biti raspuštene. Vlasti u Federaciji bi trebale javno objaviti da su sve ove bivše institucije prestale sa radom. Bankovni računi ovih struktura moraju biti zatvoreni. Preostali pečati moraju biti uništeni. Vijeće poziva Visokog predstavnika da o napretku po ovom pitanju obavijesti Upravni odbor do 1. marta 1998. godine.

g) Vijeće podsjeća da sporazumi kojima se uspostavljaju specijalne paralelne veze moraju biti saglasni sa suverenitetom i teritorijalnim integritetom Bosne i Hercegovine. Vijeće dalje podsjeća da Mirovni sporazum ima primat nad prijašnjim Sporazumima između Strana.

Vijeće izražava žaljenje što je unatoč činjenici da su se Republika Hrvatska i Federacija pozitivno uključile u proces usklađivanja Sporazuma o uspostavljanju Zajedničkog vijeća za suradnju sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Republika Hrvatska nedavno izašla sa prijedlogom da se sa Federacijom uspostave specijalne paralelne veze, što je u suprotnosti sa Mirovnim sporazumom. Vijeće od strana zahtijeva da odmah nastave sa usklađivanjem ovog Sporazuma sa Mirovnim sporazumom.

Savezna Republika Jugoslavija nije ispoštovala zahtjev od strane Upravnog odbora da brzo uskladi Sporazum o uspostavljanju specijalnih paralelnih veza između Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srpske sa Mirovnim sporazumom. Usklađivanje ovog Sporazuma mora odmah otpočeti.

U tom smislu, Vijeće naglašava da odredbe za uspostavljanje specijalnog aranžmana kako u vezi sa lukom Ploče, tako i u vezi s prolazom kroz Neum, moraju biti u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Vijeće primjećuje da pregovori o takvom aranžmanu ne zavise o zaključivanju Sporazuma o Vijeću za suradnju. Vijeće poziva Visokog predstavnika da podrži pregovore u koordinaciji sa predsjedavajućim u pregovorima.

Vijeće poziva Visokog predstavnika da o napretku po ovom pitanju obavijesti Upravni odbor do 1. marta 1998. godine.

h) Vijeće pozdravlja formiranje Odjeljenja za civilnu avijaciju (DCA) Bosne i Hercegovine, u skladu sa zaključcima iz Sintre. Vijeće pozdravlja otvaranje aerodroma u Banjoj Luci, te apelira na postizanje daljnjeg napretka u Mostaru i Tuzli.

Vijeće prihvata zahtjev lokalnih vlasti za nastavak međunarodne podrške u pogledu osoblja i sredstava za

manji sekretarijat koji bi trebao biti osnovan 1. januara 1998. godine, na godinu dana. Finasiranje sekretarijata biće traženo ukoliko ovakav napredak bude održan u oblasti civilne avijacije.

2. Zajedničke institucije

a) Vijeće izražava žaljenje zbog činjenice da vlasti Bosne i Hercegovine nisu uspjele usvojiti Zakon o Vijeću ministara. Vijeće traži da Nacrt zakona bude usvojen do 15. decembra 1997. godine. U slučaju da ovaj rok ne bude ispoštovan, Visoki predstavnik će preduzeti odgovarajuće mjere. Vijeće ministara mora odmah otpočeti sa potpunim uspostavljanjem ministarstava. Sve dok ministarstva ne budu u mogućnosti da efektivno rade, ministri i zamjenici ministara bi trebalo da se redovno sastaju sa jezgrom osoblja kako bi osigurali da sav posao bude obavljen. Osim toga, sjednice Predsjedništva kao i sjednice Vijeća ministara bi se trebale održavati barem jedanput sedmično, dok Parlamentarna Skupština treba da zasijeda prema potrebi. Vijeće poziva Visokog predstavnika da poduzme odgovarajuće korake tamo gdje to bude neophodno.

b) Vijeće insistira da zajedničke institucije odmah preduzmu mjere kako bi se osigurale stalne lokacije kako za njih, tako i za ministarstva, te da se zaposli stalno osoblje i postignu aranžmani za odgovarajuće finansiranje ministarstava. Vijeće smatra da je nedopustivo da teret sekretarske i tehničke pomoći potrebne za zajedničke institucije leži na Visokom predstavniku. Ograničena pomoć će i dalje biti pružana, ali u sve manjoj mjeri.

c) Vijeće pozdravlja spremnost Evropske komisije, USAID-a i drugih relevantnih organizacija da povećaju podršku razvoju državnih službi u Bosni i Hercegovini, koristeći svoje stručno znanje, kao i stručno znanje drugih zainteresiranih zemalja i organizacija.

d) Vijeće pozdravlja djelotvoran rad Ustavnog suda i visok nivo suradnje i profesionalizma ispoljen od strane svih sudija u njihovom radu. No, Vijeće je ipak zabrinuto zbog činjenice da, unatoč tome što je Bosna i Hercegovina ta koja treba da snosi svu odgovornost za finansiranje Suda, ovaj Sud nije do sada dobio nikakva sredstva na raspolaganje, niti je u budžetu za 1997. godinu predviđen neophodan iznos. Kao posljedica toga, administrativne strukture ne mogu biti uspostavljene. Vijeće zahtijeva od vlasti Bosne i Hercegovine da osiguraju potpuno finansiranje Suda.

3. Ostala pitanja

Vijeće izražava zabrinutost jer u predstavljanju Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama nisu predstavljeni svi narodi Bosne i Hercegovine. Vijeće traži od vlasti u Bosni i Hercegovini da u suradnji sa Visokim predstavnikom ustanove koje međunarodno predstavljane treba biti restrukturirano, te da to provedu do 1. maja 1998. godine.

Vijeće očekuje da sportske organizacije entiteta zajednički osnuju timove koji će zajednički predstavljati Bosnu i Hercegovinu kao jednu zemlju, pod jednom zastavom, na međunarodnim sportskim manifestacijama, naročito na predstojećim Zimskim olimpijskim igrama u Naganu, u Japanu.

Ako vlasti i ostala relevantna tijela ne uspiju to sprovesti, Vijeće će pozdraviti namjeru Visokog predstavnika da podnese izvještaj Upravnom odboru o mogućnosti preporuke da predstavnici Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama više ne budu priznati.

4. Pitanja entiteta

a. Vijeće naglašava neophodnost da Ustavi i ostali zakoni entiteta budu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, te poziva Visokog predstavnika da odredi područja u kojima su potrebni novi zakoni ili dopune entitetskih zakona.

Vijeće posebno

- podvlači da se Zakoni o državljanstvu entiteta moraju uskladiti sa budućim Zakonom o državljanstvu Bosne i Hercegovine, po uputstvima Visokog predstavnika u suradnji sa Vijećem Evrope;
- zahtijeva da vlasti Republike Srpske odmah usklade Zakon o unutrašnjim poslovima Republike Srpske sa Ustavom Bosne i Hercegovine, na osnovu preporuka Vijeća Evrope;
- naglašava da bilo kakve odredbe u Ustavima entiteta koje su diskriminatorne prema

pripadnicima jedne etničke skupine nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

b. Vijeće zahtijeva da vlasti u Federaciji hitno riješe pitanja istaknuta u Aneksu o Federaciji.

III. Izbjegllice i raseljene osobe

1. Pitanja povratka

a. Vijeće pozdravlja povratak više od 400 000 izbjeglica i raseljenih osoba nakon potpisivanja Mirovnog sporazuma, od kojih preko 110 000 se vratilo iz inozemstva u toku 1997. godine. Ipak, Vijeće primjećuje da je preko 600 000 izbjeglica iz Bosne još uvijek u inozemstvu, te da je preko 800 000 Bosanaca i dalje raseljeno unutar zemlje. Vijeće konstatira da će repatrijacija velikog obima u 1998. godini zavisiti od uspješnog povratka manjina, posebno u Sarajevo i Republici Srpskoj.

b. Vijeće podsjeća na obavezu strana prema Aneksu 7 Mirovnog sporazuma da surađuju sa UNHCR-om i da stvore odgovarajuće uvjete za povratak. Uprkos nekim poboljšanjima slobode kretanja i poštivanja ljudskih prava, ukupni uvjeti za povratak nisu značajno poboljšani.

c. Vijeće smatra da je neprihvatljivo da se zbog stalnih opstrukcija veliki broj izbjeglica i raseljenih osoba premiješta protiv svoje volje u mjesta koja nisu mjesta njihovog ranijeg prebivališta. Povratak u mjesto ranijeg prebivališta je osnova procesa povratka.

d. Vijeće zahtijeva da vlasti u Bosni i Hercegovini odlučno rade na uklanjanju svih prepreka za povratak. Takve prepreke su: nedostatak adekvatne sigurnosti; odbijanje da se omogući povratak imovine; ubiranje takozvanih ratnih poreza; neuspjeh da se ustanovi sistem za pristup ličnoj dokumentaciji; postojeći procesi registracije; nesigurnost u primjenjivim carinskim propisima i tarifama; manjkavosti u dodjeli privremenog smještaja; te slab kapacitet upravnih organa. Vijeće poziva Visokog predstavnika da Upravnom odboru prenosi redovno ažuriranu listu prepreka i neophodnih mjera za njihovo uklanjanje.

e. Vijeće konstatira promjenu u stavu i ograničeni napredak u Federaciji i nekim dijelovima Republike Srpske u dopuštanju povratka manjina. Vijeće pozdravlja aktivnu podršku Predsjednika i Potpredsjednika Federacije u implementiranju programa povratka u Srednjobosanski kanton, kao što je to izloženo u zaključcima sastanka Federacije o povratku izbjeglica održanog 2. decembra 1997. godine. Vijeće očekuje da bi se proces povratka trebao proširiti sa Srednjobosanskog kantona na Hercegovačko-neretvanski kanton i druge kantone. Od općinskih organa u Stocu se očekuje da omoguće dovršetak pilot-projekta za povratak do 20. decembra 1997. godine.

f. Vijeće traži od Vlada entiteta da nalože kantonalnim i općinskim vlastima da izrade odgovarajuće planove za povratak u etapama, počevši sa identifikiranjem područja gdje bi povratak ili priprema za povratak u prazne smještajne prostore mogli odmah započeti. Izrada takvih planova trebala bi se provesti u suradnji sa UNHCR-om, Radnom grupom za povratak i rekonstrukciju (RRTF), međunarodnim organizacijama i udruženjima raseljenih osoba i izbjeglica, i trebala bi biti završena do kraja februara 1998. godine.

g. Osiguranje multietničkog Sarajeva je osnova za implementiranje Mirovnog sporazuma. Vijeće izražava razočaranje zbog neuspjeha vlasti u Sarajevu da ohrabre i omoguće bezbjedan povratak bivših stanovnika. Vijeće prima k znanju nedavno obavezivanje vlasti u Sarajevu u smislu podsticanja i omogućavanja bezbjednog povratka bivših stanovnika. Rok za ove obaveze je odavno prošao i one se moraju hitno sprovesti u djelo. Dok god Sarajevo bude uglavnom jednonacionalno, njegov položaj kao glavnog grada Bosne i Hercegovine ostaće oslabljen. Vijeće podržava napore Visokog predstavnika i UNHCR-a na razvoju strategije za povratak u Sarajevo. Vijeće poziva odgovorne vlasti da prihvate tu strategiju prije Konferencije o povratku u Sarajevo koju je predložio Visoki predstavnik, a koja bi se trebala održati početkom 1998. godine. Vijeće posebno poziva da se razmotri dosadašnja implementacija i da se napravi raspored potpunog implementiranja Rimske izjave o Sarajevu od februara 1996. godine, te Protokola o Sarajevu iz oktobra 1996. godine, posebno u pogledu prava manjina i multietničkog učešća u vlasti.

h. Vijeće ima u vidu određeni napredak u primjeni projekta "Otvoreni gradovi" kojeg je pokrenuo UNHCR. Vijeće poziva sve općine i Kanton Sarajevo da se priključe projektu "Otvoreni gradovi" ili da postupe u skladu sa kriterijima koje je uspostavio UNHCR u kontekstu ovih projekata. Entitetske i kantonalne vlasti ne smiju sprečavati odluku općinskih vlasti da pozdrave organizirani povratak u etapama. Vijeće pozdravlja pozitivne primjere otvorenih gradova Konjica, Busovače, Vogošće, Bihaća, Goražda i Kaknja, te očekuje od drugih općina, među

kojima su Vareš, Jajce, Bugojno, Drvar i Banja Luka, da odmah ispune zahtjeve kako bi izvršili obaveze iz projekta "Otvoreni gradovi".

i. Vijeće poziva vlasti Republike Srpske da započnu implementiranje odluka Međunarodne komisije za stambena pitanja o odobrenju povratka osobama koje ispunjavaju uvjete za povratak u zonu razdvajanja, do 31. marta 1998. godine.

2. Radna grupa za povratak i rekonstrukciju (RRTF)

Vijeće odaje priznanje za značajne rezultate RRTF-a u 1997. godini. Vijeće cijeni da su neophodne daljnje hitne mjere da bi RRTF ispunio svoj mandat u 1998. godini. On ima u vidu slijedeće:

- i. da je Visoki predstavnik imenovao svog zamjenika sa isključivom nadležnošću za pitanja RRTF-a;
- ii. da će RRTF, pod predsjedavanjem Visokog predstavnika, dobiti sekretarijat čija ekspertiza odražava višenamjenski zadatak povratka i rekonstrukcije;
- iii. članovi RRTF-a i svi donatori se podstiču da obezbijede rezerve za RRTF u svojim programima za 1998. godinu da bi podržali posredovanjem postignute pomake u povratku manjina na lokalnom nivou;
- iv. sve zainteresirane vlade se pozivaju da upute odgovarajuće osoblje u regionalne Urede Visokog predstavnika kao i u RRTF, i na taj način riješe pitanje slabog kapaciteta RRTF-a na terenu.

Vijeće podržava RRTF-ove prijedloge i preporuke o određivanju namjene sredstava i upravljanju njima, uključujući i one koji su u vezi sa dodjelom stambenih prostora finansiranih od strane donatora, implementiranjem principa uvjetovanja i prijedlogom za donatorski sastanak u vezi sa povratkom početkom 1998. godine, kojim će predsjedavati Evropska komisija i Svjetska banka.

IV. Javni red i pitanja policije

1. Vijeće izražava svoje poštovanje prema onome što su postigle Međunarodne policijske snage Ujedinjenih naroda (IPTF), i to najviše u promoviranju slobode kretanja, u reformi principa i prakse policije, u osiguranju da se policijske snage ne upotrebljavaju kao paravojne snage, i u bavljenju zloupotrebama ljudskih prava od strane policije. Vijeće pozdravlja i blisku suradnju sa SFOR-om u ovom pogledu. Vijeće naglašava da je napredak u mnogim područjima implementiranja mira, uključujući i povratak izbjeglica i raseljenih osoba, slobode kretanja i ekonomske obnove, direktno u vezi sa poboljšanjima u javnoj bezbjednosti.
2. Vijeće insistira na tome da vlasti entiteta i kantonalne vlasti osiguraju puno poštivanje preporuka Komesara IPTF-a, uključujući i preporuke da se izvrše i službene istrage i da se suspenduju policijski službenici sa dužnosti ovisno o ishodu ovih istraga.
3. Vijeće, shvatajući značaj uloge koju IPTF ima u promoviranju povjerenja u mehanizmima javnog reda i suštinski uticaj koji to povjerenje ima na druge aspekte civilnog implementiranja, preporučuje da se operativna struktura IPTF-a modificira tako da osigura maksimalnu podršku IPTF-a u najhitnijim potrebama civilne implementacije. Vijeće posebno predlaže stvaranje specijalizovanih IPTF jedinica koje bi obučile bosansku policiju za efikasnije bavljenje ključnim pitanjima javne bezbjednosti, kao što su povratak izbjeglica, organizovani kriminal, droga, korupcija i terorizam, i djelovanje u kriznim trenucima za javnu bezbjednost (uključujući i kontrolu mase).
4. Vijeće pohvaljuje IPTF za napredak Programa razvoja policije, i zahtijeva da vlasti u oba entiteta osiguraju njegovu potpunu i brzu implementaciju. Da bi ukazao na značaj stručne obuke unutar IPTF-a za ubrzanje napretka reforme, Vijeće poziva zemlje učesnice da obezbijede značajan broj kvalifikovanih instruktora, ili policijskih službenika sa specijalizovanim kvalifikacijama, koji bi bili postavljeni od strane IPTF-a u njihove kontingente, i UN da obezbijede ovom osoblju odgovarajuću logističku podršku. Pošto je dalji napredak Programa razvoja policije ugrožen zbog pomanjkanja sredstava stavljenih na raspolaganje IPTF-u, Vijeće je pozvalo države članice da pozitivno odgovore na IPTF-ov apel za finansijsku pomoć i opremu.
5. Vijeće pozdravlja zahtjev vlasti u Bosni i Hercegovini da Savjet sigurnosti Ujedinjenih naroda produži mandat IPTF-a da bi nastavio da izvršava zadatke iz Aneksa 11 Mirovnog sporazuma. Pozdravlja i odluku vlasti u Bosni i Hercegovini da zatraže od IPTF-a da, u skladu sa svojim mandatom, obuči policijske snage entiteta za otkrivanje finansijskog kriminala, krijumčarenja i korupcije, u suradnji sa onim međunarodnim organizacijama koje su

uključene u carinsku obuku.

6. Vijeće izražava zabrinutost što se propisi koji se primjenjuju prilikom ulaska i izlaska osoba, roba i vozila u i iz Bosne i Hercegovine razlikuju na različitim graničnim prijelazima. Poziva Visokog predstavnika i IPTF da pomognu vlastima u Bosni i Hercegovini da sačine nacrt i usvoje zakone koji se tiču misije i nadležnosti granične policije do 30. juna 1998. godine.

V. Mediji

1. Vijeće ponavlja svoje čvrsto opredjeljenje da stvori slobodne i pluralističke medije širom Bosne i Hercegovine. Podržava sveukupnu strategiju Visokog predstavnika o medijima i telekomunikacijama. Priznaje značaj uloge objektivnih medija u predizbornoj kampanji 1998. godine i poziva članice Vijeća za implementiranje mira i Visokog predstavnika da osiguraju finansije i finaliziraju planove rada za pomoć medijima u ovom vremenskom okviru.

2. Vlasti u Bosni i Hercegovini moraju usvojiti i u potpunosti sprovesti nove zakone o medijima i telekomunikacijama i zakonom ustanoviti stalno javno tijelo koje će nametnuti međunarodno priznate standarde novinarstva i dodijeliti medijske frekvencije.

a. U međuvremenu će mediji biti podložni reguliranju od strane novoformirane, privremene Komisije za standarde nezavisnih medija i izdavanje dozvola (IMSLC), koja će uključivati regulativno i disciplinsko tijelo koje će prosljeđivati najozbiljnije slučajeve kršenja medijskih standarda Grupi za medijsku podršku i savjetovanje (MSAG). Takođe, Komisija medijskih eksperata će nastaviti da obavlja i svoju ulogu supervizora kao što je to ustanovljeno od strane Privremene izborne komisije sve dok IMSLC ne bude u potpunosti funkcionalna. Vijeće poziva Visokog predstavnika da obavijesti slijedeće zasijedanje Upravnog odbora o gore spomenutim institucionalnim aranžmanima.

Vijeće će razmotriti adekvatno finansiranje IMSLC-a u skladu sa detaljnim prijedlogom budžeta od strane Visokog predstavnika.

b) Vijeće traži stalnu donatorsku podršku, uključujući i donaciju programa, za pluralističke i nezavisne medije u Bosni i Hercegovini. Podrška će biti uvjetovana striktnim poštivanjem standarda koji su postavljeni od strane IMSLC-a. Vijeće poziva one koji su odgovorni za razvoj OBN-a da i dalje ostanu u obavezi – putem novčanih doprinosa i drugih sredstava u 1998. godini – da se stvori nezavisna televizijska mreža u oba entiteta pod bosanskom upravom.

Vijeće takođe podržava nastavak rada OSCE-ove Radio mreže slobodni izbori (FERN), koja je do sada bila finansirana od strane švajcarske vlade.

VI. Izbori

1. Vijeće pozdravlja uspješno sprovođenje općinskih izbora u 1997. godini. Vijeće je zabrinuto zbog problema u implementaciji izbornih rezultata u određenim općinama. Vijeće insistira na potpunoj implementaciji i podvlači da izborni proces neće biti potpun sve dok svi izabrani službenici ne budu postavljeni na svoje položaje, a vijeća ne budu demokratski funkcionirala. Vijeće podsjeća da je 31. decembar 1997. rok za ispunjenje zahtjeva za konačnu ovjeru rezultata. Slučajevi u kojima ne budu ispunjeni zahtjevi za konačnu ovjeru rezultata, biće podneseni Šefu misije OSCE-a i Visokom Predstavniku radi konačne i obavezujuće arbitraže prije 28. februara 1998. i arbitražne odluke treba odmah implementirati. Međutim, nadležnost Šefa misije OSCE-a, u svojstvu predsjedavajućeg Privremene izborne komisije, i Visokog predstavnika u preduzimanju mjera, kao što je navedeno u Pravilima i propisima Privremene izborne komisije, produžiće se i nakon tog datuma.

2. Vijeće pozdravlja efikasno sprovođenje izbora za Skupštinu Republike Srpske i pohvaljuje OSCE za njegov važan doprinos izbornom procesu. Vijeće insistira da novoizabrana Skupština bude sazvana u Ustavom predviđenom vremenskom roku i traži od svih strana u Republici Srpskoj da rade zajedno na uspostavljanju nove Vlade koja će raditi u najboljem interesu svih građana Republike Srpske i efikasno surađivati u stvaranju neophodnih uvjeta za održiv mir i ekonomski razvoj.

3. Vijeće zahtijeva od vlasti Bosne i Hercegovine da u potpunosti implementiraju svoje obaveze proistekle iz Aneksa 3 Mirovnog sporazuma. Podvlačeći važnost učešća međunarodnih faktora na budućim izborima u Bosni i Hercegovini, Vijeće očekuje od vlasti Bosne i Hercegovine da pozovu OSCE da nadgleda izbore u Bosni i

Hercegovini 1998. godine. Radi toga, Vijeće traži od OSCE-a da shodno tome produži mandat svoje misije u Bosni i Hercegovini.

Vijeće zahtijeva od vlasti u Bosni i Hercegovini da upute poziv Uredu OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava da nadzire izbore u 1998. godini.

4. Vijeće smatra multietničnost temeljnim ciljem za učvršćivanje stabilne i demokratske Bosne i Hercegovine. Vijeće zato podrazumijeva potrebu da podrži formiranje novih multietničkih partija i da ojača već postojeće. Vijeće poziva Visokog predstavnika, OSCE i Vijeće Evrope da posvete dužnu pažnju ovoj potrebi pri ponovnom razmatranju Nacrta izbornog zakona. Vijeće zahtijeva od vlasti Bosne i Hercegovine da brzo privedu kraju svoja razmatranja Zakona i da ga usvoje što je prije moguće. Kao integralni dio zakona, Stalna izborna komisija, koja će u svom sastavu imati i međunarodne članove, mora biti uspostavljena. Stalna izborna komisija biće odgovorna za sprovođenje budućih izbora u Bosni i Hercegovini i blisko će surađivati sa OSCE-om dok god OSCE ima mandat. Dok se Zakon ne usvoji i ne stupi na snagu i dok se Stalna izborna komisija ne uspostavi i ne počne funkcionirati u potpunosti, izbori će se sprovođiti pod supervizijom i nadležnošću Privremene izborne komisije i njenih Pravila i propisa.

5. Vijeće zahtijeva od Privremene izborne komisije da nadgleda uspostavljanje Stalne izborne komisije i primopredaju arhive i druge relevantne dokumentacije.

VII. Ekonomska rekonstrukcija i reforma

1. Rekonstrukcija

a. Vijeće uviđa da je velikodušna međunarodna pomoć pri rekonstrukciji nastavila da doprinosi ekonomskom oporavku tokom 1997. godine. Vijeće podsjeća vlasti u Bosni i Hercegovini da ekonomska pomoć međunarodne zajednice ostaje strogo uvjetovana poštivanjem Mirovnog sporazuma i obaveza koje iz toga proističu.

Vijeće ponovo potvrđuje svoju odlučnost u primjeni principa uvjetovanja za dobijanje međunarodne pomoći za rekonstrukciju, i to isključivanjem nekooperativnih općina iz rekonstrukcije kao i primjenjivanjem pozitivnih mjera. U tom kontekstu, Vijeće poziva Visokog predstavnika da nastavi da daje savjet donatorima u vezi sa aktivnošću općina u okviru Ekonomske radne grupe (ETF) i Radne grupe za povratak i rekonstrukciju (RRTF).

b. Vijeće izražava zabrinutost što vlasti u Bosni i Hercegovini dovode u pitanje rekonstrukciju i kontinuiran ekonomski razvoj i to: nedovoljnim bavljenjem ekonomskim upravljanjem od strane zajedničkih institucija; dozvoljavajući političkim razlikama da uspore ritam ekonomske tranzicije; ne poduzimajući adekvatne akcije protiv pronevjera; nedostatkom transparentnosti u upotrebi javnih fondova; i nemogućnošću da uspostave Javne korporacije.

2. Rukovođenje ekonomijom

a. Vijeće smatra neprihvatljivom činjenicu da paket suštinski važnih zakona kojim se uspostavljaju zajedničke institucije ekonomske uprave nije u potpunosti implementiran, niti je zakonodavstvo na državnom nivou, precizirano u Deklaraciji iz Sintre, usvojeno. Vijeće primjećuje sa zabrinutošću da bi nedostatak političkog okvira, kao posljedica gore navedenog, mogao zamrznuti program ekonomske rekonstrukcije, naročito onemogućavanjem Stand-by aranžmana MMF-a i dodjele zajmova Svjetske banke, što zemlju čini podložnom finansijskoj krizi. Vijeće poziva vlasti u Bosni i Hercegovini da se usaglase o zajedničkom pristupu Stand-by aranžmanu Međunarodnog monetarnog fonda i da započnu pregovore sa MMF-om o zaključivanju ovakvog aranžmana bez odlaganja.

b. Vijeće zahtijeva od kompetentnih vlasti u Bosni i Hercegovini i u entitetima:

i. da podnesu na štampanje, do 20. decembra 1997, usaglašene dizajne za kupone zajedničke monete i javno objave vremenski rok za njihovo uvođenje;

ii. da usvoje Zakon o stranom investiranju do 20. decembra 1997. godine;

iii. da primijene privremene zajedničke carinske tarife do 20. decembra 1997. godine;

iv. da usvoje uzajamno usklađene budžete za Državu i entitete za 1998. godinu do 31. januara 1998. godine;

v. da usvoje i započinu implementaciju stalnih carinskih propisa i carinskih tarifa sa ne više od četiri različite stope do 31. januara 1998. godine;

vi. da implementiraju automatski mjesečni transfer iz budžeta entiteta pokrivajući državne administrativne troškove i servisiranje dugovanja do 1. marta 1998. godine.

3. Ekonomska tranzicija

a. Vijeće naglašava potrebu da se ubrza tempo prelaza na tržišnu ekonomiju, da bi se stvorili uvjeti za kontinuiran ekonomski razvoj zasnovan na privatnim investicijama, izvozu i privatizaciji.

b. Vijeće poziva

-Republiku Srpsku da odmah stopira distribuciju dionica u državnim preduzećima;

-Federaciju da usvoji, do 31. marta 1998. godine, zakone i druge propise o reformi penzionog sistema za koji je napravljen nacrt u konsultacijama sa Svjetskom bankom;

- oba entiteta da usvoje, do 30. juna 1998. godine, paket osnovnih ekonomskih zakona za koje je napravljen nacrt u konsultacijama sa Evropskom komisijom i USAID-om.

4. Korupcija i pogrešno usmjeravanje fondova

a. Vijeće je duboko zabrinuto potencijalom za korupciju i pogrešnim usmjeravanjem fondova u nezakonite svrhe kako je navedeno u dva izvještaja o carinama od strane Ureda za carinsku i fiskalnu pomoć Evropske komisije (EC CAFAO). Korektivne mjere se trebaju poduzeti protiv korupcije. Strana pomoć ne smije biti zamjena za utajena državna sredstva. Donatori moraju zaštititi svoju finansijsku pomoć od moguće zloupotrebe, kao i sebe od obaveze plaćanja nadoknade za zloupotrebu iste. Vijeće smatra da nedostatak transparentnosti i odgovornosti za javne finansije, kako je potvrđeno u Pregledu o javnom trošku Svjetske banke, potkopava demokratske vrijednosti i izgleda za strana ulaganja u oba entiteta. Vijeće pohvaljuje preporuke iznijete u izvještajima EC CAFAO i Svjetske banke i podržava princip Visokog predstavnika da smatra nadležne vlasti odgovornima za postupanje po izvještaju. Vijeće ne odobrava mogućnost da osobe kompromitovane u izvještajima EC CAFAO budu unaprijedene na nove javne funkcije prije nego što se postupi po tim izvještajima.

b. Vijeće podržava strategiju protiv pronevjere koju je izložio Visoki predstavnik. Istaknute su slijedeće tačke:

i. Krivično gonjenje korupcije i utaje prihoda ometa se neadekvatnim krivičnim postupcima i mogućnostima gonjenja. Vijeće:

n   podržava namjeru Visokog predstavnika da osnuje Odjel za borbu protiv pronevjere da bi se pomoglo vlastima u Bosni i Hercegovini da otkriju nezakonite aktivnosti i usklađuju međunarodnu tehničku pomoć. Odjel će identificirati potrebu za pomoć od strane IPTF-a;

n   traži od članova Vijeća za implementaciju mira da regrutuje iskusne tužioce, sudije i ostale zaposlene u Odjelu za borbu protiv pronevjere.

ii. Fondovi za obnovu kojima upravljaju institucije za pomoć a koje nemaju adekvatne strukture kontrole i koji ostaju van struktura za koordiniranje pomoći, su podložni pronevjerama. Vijeće traži od članova da osiguraju da institucije za pomoć koje koriste javne fondove učestvuju u strukturama za koordinaciju i da koriste usluge postojećih Odjela za implementiranje projekata kad je to neophodno.

iii. Zakonski i administrativni nedostaci u javnim finansijama pružaju mogućnosti za prevaru u prikupljanju javnih prihoda, budžetskim izdacima i aktivnostima vanbudžetskih institucija.

Vijeće se slaže da je rad EC CAFAO, Svjetske banke, američkog ministarstva za finansije i USAID-a od ključnog značaja za smanjivanje takvih prilika. Vijeće traži od vlasti u Bosni i Hercegovini da se slože oko proširenja pomoći EC CAFAO radi pokrivanja svih indirektnih poreza koje ubiru entiteti ili Bosna i Hercegovina. Vijeće zahtijeva od entiteta i Bosne i Hercegovine da omoguće EC CAFAO-u pristup svim relevantnim carinskim i fiskalnim

evidencijama i dokumentaciji.

Vijeće poziva susjedne zemlje na suradnju sa EC CAFAO kao i da stave na raspolaganje relevantne dokumente i podatke o carinama.

Vijeće zahtijeva da Bosna i Hercegovina i entiteti do 30. juna 1998. urade slijedeće:

- (a) donesu revidirane osnovne zakone o budžetu čiji su nacrti sačinjeni u konsultaciji sa Svjetskom bankom;
  - (b) usvoje zakone i propise o osnivanju nezavisnih Vrhovnih kontrolnih institucija koje će biti odgovorne svojim Parlamentima;
  - (c) osnuju parlamentarne komisije, koje će podržavati predstavnik Visokog predstavnika, za razmatranje izvještaja Vrhovne kontrolne institucije, sa slijedećim ovlaštenjima: istraga u svim oblastima prikupljanja javnih prihoda, javnih troškova i javnih komunalnih usluga; da objave svoje nalaze; i da pozovu svjedoke.
- iv. Postojanje neustavnih tijela i vanbudžetskih fondova usmjerava novac u ilegalne svrhe. U tom kontekstu Vijeće pozdravlja najavu vlasti Federacije da će tzv. Državna direkcija za robne rezerve u Sarajevu odmah biti raspuštena.

Vijeće zahtijeva od vlasti u Bosni i Hercegovini da učine javnim sve račune koji se tiču svih javnih firmi i korporacija i prenesu viškove relevantnim budžetima.

5. Javne korporacije

- a. Unatoč naporima Predsjedavajućeg Komisije za javne korporacije, obstrukcije zvaničnika u oba entiteta blokirale su stvaranje novih Javnih korporacija i implementaciju Korporacije za prijevoz. Samo je jedan privremeni sporazum potpisan od strane lokalnih vlasti o telekomunikacijama.
- b. Zbog nedostatka suradnje između entiteta i u okviru Federacije, ekonomski izvori i obnova infrastrukture se maksimalno ne iskorištavaju, a ograničen je kvalitet usluga. Neuspjeh da se obnovi željeznički transport između entiteta je u velikoj mjeri zabrinjavajući. Vijeće očekuje od vlasti u Bosni i Hercegovini da u potpunosti ispoštuju preporuke Visokog predstavnika i predsjedavajućeg Komisije o javnim korporacijama u ovom pogledu; Vijeće posebno poziva vlasti u Bosni i Hercegovini da implementiraju prijedlog o željeznicama do 31. marta 1998. godine. Vijeće potiče međunarodne donatore da aktivno potpomažu obnovu bosanskog željezničkog sistema preko Korporacije za prijevoz.
- c. Vijeće podsjeća da entiteti imaju obavezu prema Aneksu 9 Mirovnog sporazuma da pristanu na to da Korporacija za prijevoz upravlja prijevoznim sredstvima. Vijeće traži od entiteta da osnuju druge zajedničke javne korporacije, poput onih koje obuhvataju rad komunalnih, energetskih, poštanskih i komunikacijskih sredstava, u skladu sa preporukama Komisije za javne korporacije i pravnim mišljenjem Visokog predstavnika. U slučaju nepoštovanja, Visoki predstavnik će zatražiti od međunarodnih tijela kao što su UCPT, UIC, ITU, UPU i druga, da ne priznaju akreditivne predstavnika Bosne i Hercegovine.

6. Radna grupa za ekonomiju

Vijeće potvrđuje ključnu ulogu Radne grupe za ekonomiju (ETF) u savjetovanju Visokog predstavnika o ekonomskim aspektima mirovne implementacije, uključujući primjenu političkog uvjetovanja u pružanju pomoći za obnovu i razvoj, usko surađujući sa Radnom grupom za povratak i rekonstrukciju (RRTF). Vijeće je zadovoljno time što koordinacija između programa glavnih donatora zastupljenih u ETF-u dobro funkcioniše. Vijeće pozdravlja namjeru Visokog predstavnika da formira Sekretarijat Ekonomske radne grupe u svrhu poboljšanja i jačanja djelovanja sektorskih Radnih grupa.

VIII. Brčko

1. Vijeće pohvaljuje Supervizora za Brčko za njegov rad i potvrđuje njegove Naloge i izmijenjeni i dopunjeni Općinski statut koji se tiču uspostavljanja multietničke administracije, sudstva i policijskih snaga u Brčkom. Vijeće pozdravlja konstruktivno učešće svih političkih partija u formiranju ovih multietničkih organa kao i napredak učinjen do danas. Vijeće takođe ističe potrebu potpunog poštivanja svih zadataka i rokova određenih u Nalozima Supervizora i od strane Federacije i od strane Republike Srpske, i u skladu sa rezultatima općinskih izbora, i navodi

da će na rezultat Arbitražne odluke u martu 1998. godine u znatnoj mjeri uticati stepen pridržavanja koji pokažu strane.

Vijeće naročito bilježi pitanja iznijeta u Aneksu o Brčkom.

2. Vijeće konstatira početak mirnog, postepenog i organizovanog procesa povratka u Brčko, nakon dvogodišnjeg zastoja, te insistira na punom poštivanju Procedura povratka. Vijeće podvlači da se svi povratnici u područje pod nadzorom moraju držati zakona Republike Srpske, te podsjeća na obaveze Republike Srpske prema svim stanovnicima općine Brčko.

3. Vijeće izražava zabrinutost što su obaveze međunarodne zajednice što se tiče finasijske pomoći pale daleko ispod zahtijeva, uz nekoliko primjetnih izuzetaka. Vijeće apelira na zajednicu donatora da daju na raspolaganje sredstva neophodna za revitalizaciju privrede u Brčkom onako kako je o tome razgovarano na konferenciji u Brčkom, 4. i 5. novembra, 1997. godine.

IX. Sigurnost i kontrola naoružanja

1. Regionalna i subregionalna stabilizacija

a. Vijeće bilježi značajan napredak u primjeni članova II i IV Sporazuma u toku protekle godine. Vijeće cijeni vodeću ulogu koju je u ovom smislu odigrao OSCE.

Vijeće pozdravlja kontinuirani razvoj mjera za izgradnju povjerenja i sigurnosti u skladu sa članom II, te uspješno sprovođenje deklariranih obaveza u smanjenju naoružanja u skladu sa članom IV Sporazuma. Vijeće čestita Stranama na smanjenju gotovo 6. 600 komada naoružanja.

Vijeće podsjeća Strane da moraju nastaviti sa radom ka punom sprovođenju oba Sporazuma kako bi se dalje pojačala vojna stabilnost i transparentnost. Vijeće apelira na Strane da aktivno surađuju sa Osobnim predstavnikom OSCE-a u postizanju ovog zadatka, uključujući i prihvatanje zajedničkih inspekcija od strane SFOR-a i OSCE-a teškog naoružanja koje se trenutno nalazi u kasarnama.

b. Kako bi se otišlo korak dalje u ostvarenju ciljeva mira i stabilnosti u jugoistočnoj Evropi, Vijeće podvlači važnost da se bez zastoja počne sa procesom primjene člana V, kako bi se osnažila dostignuća do kojih se došlo u skladu sa članovima II i IV. Vijeće se slaže da koraci koji će biti preduzeti u ovom smislu ne bi trebali da prejudiciraju integritet postojećih sporazuma o kontroli naoružanja i mjerama izgradnje povjerenja i sigurnosti. Posebno je važno da član V ne bi trebalo da dovede do promjene obaveza preuzetih u skladu sa CFE Sporazumom ili članovima II i IV.

Vijeće je uvjereno da će veliki broj zemalja prisutnih za pregovaračkim stolom znatno pojačati izgleda za uspjeh. Zemlje koje nisu potpisnice Mirovnog sporazuma trebalo bi da se uključe na dobrovoljnoj osnovi u skladu sa svojim specifičnim sigurnosnim okruženjem. Vijeće potvrđuje da na svim pregovorima vezanim za pitanja iz člana V Bosna i Hercegovina mora biti predstavljena jednom delegacijom koju će imenovati zajedničke institucije. Širok dijalog o sigurnosti bi predstavljao značajan element u uspostavljanju regionalne sigurnosti. Pregovori vezani za član V takođe bi mogli da razmotre razvoj mjera izgradnje povjerenja i sigurnosti i drugih odgovarajućih mjera koje su prilagođene konkretnim sigurnosnim izazovima u regiji, a razmjena informacija i verifikacione aktivnosti mogle bi da budu dogovorene u skladu sa već važećim režimima. Ovakve aktivnosti mogle bi biti dogovorene između država koje trenutno nemaju priliku da razmijene informacije između sebe, niti da izvrše međusobne inspekcije u skladu sa zakonski obavezujućim sporazumima o kontroli naoružanja. Vodeći principi trebalo bi da uključuju vojno značenje, praktičnost i isplativost.

Vijeće preporučuje:

- Da Predsjedavajući OSCE-a poduzme konsultacije vezane za imenovanje Specijalnog predstavnika za član V i to ako je moguće na Ministarskom sastanku OSCE-a u Kopenhagenu 18. i 19. decembra 1997. godine.

- Da ministri u Kopenhagenu daju politički zamah i smjer procesu iz člana V. Trebali bi ovlastiti Specijalnog predstavnika, kada bude imenovan, da počne konsultacije pomenute u članu V u vezi sa preciznim mandatom i iniciranjem procesa pregovora što prije, s ciljem postizanja početnih rezultata do ljeta 1998. godine.

2. Stalni komitet za vojna pitanja

Vijeće podržava princip da Stalni komitet za vojna pitanja (SCMM), kao zajednička institucija, bude centralna tačka svih pregovora. Svi programi će se zasnivati na jednakom učešću oba entiteta. Vijeće poziva Visokog predstavnika da blisko surađuje sa Sekretarijatom Stalnog komiteta za vojna pitanja. Vijeće pozdravlja razvoj dugoročne strategije za Stalni komitet za vojna pitanja. Posebno, Vijeće podržava Stalni komitet kao sredstvo za postizanje međusobnog povjerenja i otvorenosti između vojnih vlasti entiteta.

3. Vojni troškovi

Vijeće izražava duboku zabrinutost jer se veliki dio nacionalnog dohodka Federacije i Republike Srpske izdvaja za troškove vojske. Vijeće zahtijeva da svi vojni troškovi u oba entiteta budu redukovani i transparentni.

4. Sigurnosno okruženje za civilnu implementaciju

Vijeće naglašava da je prisustvo IFOR-a i SFOR-a bio najveći pojedinačni doprinos subregionalnoj sigurnosti od potpisivanja Mirovnog sporazuma i to će nastaviti da bude u predstojećem kraćem, odnosno srednjeročnom periodu. Vijeće pozdravlja planove NATO-a da razmotri opcije multi-nacionalnih snaga koje bi naslijedile SFOR i koje bi osigurale bezbjedno okruženje za civilnu implementaciju u Bosni i Hercegovinu poslije juna 1998. godine.

5. Uklanjanje mina

a. Vijeće smatra neprihvatljivim to što je Bosna i Hercegovina proizvođač mina i što ih nudi za izvoz. Vlasti u Bosni i Hercegovini moraju poduzeti korake da osiguraju da pogoni za njihovu proizvodnju budu raspušteni, da sve zalihe budu zaplijenjene i uništene, te da informacije o minama, naročito one kojima još uvijek raspolažu oružane snage, budu predate Centru za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine. Vijeće poziva Visokog predstavnika da izvijesti Upravni odbor o mjerama koje će vlasti u Bosni i Hercegovini poduzimati nakon 31. marta 1998. godine.

b. Vijeće pozdravlja potpisivanje Sporazuma iz Otave od strane Bosne i Hercegovine. Od vlasti u Bosni i Hercegovini se zahtijeva da prihvate detaljan plan za implementaciju obaveza iz Sporazuma do 31. marta 1998. godine.

c. Vijeće bilježi napredak u politici i aktivnostima uklanjanja mina, te pozdravlja potpisivanje Memoranduma o razumijevanju i dogovorenim principima za uklanjanje mina nakon 1. januara 1998. godine, od strane Vijeća ministara 30. oktobra 1997. godine. Vijeće insistira da dolje navedene mjere budu sprovedene kako bi se ubrzao proces uklanjanja mina:

i. Akcija uspostavljanja Centra za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine (MAK) u skladu sa Dogovorenim principima, mora biti dovršena do 31. decembra 1997. godine;

ii. Vijeće podržava plan Ujedinjenih naroda da se zaposli, postavi i obuči etnički izbalansirana postava bosanskih rukovodilaca kako bi se omogućio pravovremen i efikasan transfer MAK-a kojim rukovode Ujedinjeni narodi, bosanskim vlastima, u skladu sa mandatom datim na Londonskoj konferenciji za sprovođenje mira, održane u decembru 1996. godine.

iii. Vlade entiteta moraju uspostaviti svoje MAK-ove do 31. marta 1998. godine bilo putem posebnog novog zakona ili u sklopu postojećeg ministrastva. Odgovarajuća sredstva moraju biti stavljena na raspolaganje ovim tijelima kako bi se moglo postaviti ključno osoblje, te kako bi mogla funkcionirati u skladu sa Dogovorenim principima.

iv. Vlade entiteta moraju koristiti svoje oružane snage i osigurati sredstva kako bi se sprovele djelotvorne operacije uklanjanja mina, kao dio cjelokupnog programa uklanjanja mina.

d. Vijeće pozdravlja prijedlog SFOR-a da se proglasi amnestija širom zemlje kako bi se skupilo oružje, što uključuje i mine, koje se nalazi u privatnim rukama. Vijeće traži od Predsjedništva Bosne i Hercegovine da proglasi ovakvu amnestiju.

X Regionalni aspekti

1. Regionalna suradnja

Vijeće naglašava važnost kulture regionalne suradnje u jugoistočnoj Evropi kako bi se unaprijedio mir, sigurnost,

dobrosusjedski odnosi i međusobno razumijevanje. Vijeće naglašava potrebu za cijelom mrežom bilateralnih i regionalnih kontakata i suradnje.

Vijeće prima na znanje izvještaje Specijalnog pregovarača za pitanja sukcesije i Predsjedavajućeg Radne grupe za etničke i nacionalne zajednice i manjine.

2. Pitanja sukcesije

- a. Pozdravljajući stalne napore Specijalnog pregovarača za pitanja sukcesije, Vijeće podsjeća da će rješenje preostalih problema državne sukcesije kao rezultata raspada bivše SFRJ doprinijeti ekonomskoj i političkoj stabilnosti u regiji.
- b. Vijeće sa zabrinutošću primjećuje da šest godina nakon raspada bivše SFRJ i usprkos brojnim rundama pregovora o nizu prijedloga za rješenje od strane Specijalnog pregovarača Visokog predstavnika, pet država nisu bile u stanju da konkonzusom postignu bilo kakav praktični napredak.
- c. Vijeće stoga apelira na države da postignu dogovor po svim neriješenim pitanjima sukcesije u skladu sa Nacrtom Specijalnog pregovarača od 13. novembra 1997. godine.
- d. Vijeće apelira na države da kao prvi i neposredni korak, ne čekajući na cjelokupno rješenje, postignu dogovor o određenim konkretnim akcijama što je prije moguće, uključujući i efikasan pristup predstavnika pet država svim podacima i dosijeima bilo koje od tih pet država koji mogu biti relevantni za rješenje pitanja sukcesije.
- e. Vijeće primjećuje da će Visoki predstavnik o ovome podnijeti izvještaj Upravnom odboru nakon 31. marta 1998. godine.

3. Etničke i nacionalne zajednice i manjine

- a. Povratak raseljenih osoba i izbjeglica je preduvjet za uspostavljanje trajnog mira u Bosni i Hercegovini. Republika Hrvatska ima ključnu važnost u ovom smislu, kako kao država porijekla izbjeglica koje žive van nje, tako i kao država domaćin izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine. Vijeće apelira na Vladu Republike Hrvatske da ukloni sve administrativne barijere koje stoje na putu izbjeglicama koje žele da se vrate, ili pak, da samo uđu u zemlju. Posebna pažnja treba da bude usmjerena ka rješenju pitanja vezanih za lične dokumente i dokumente o imovini, te osiguranju sigurne i nediskriminatorne klime.

Vijeće ima u vidu program Vlade Hrvatske od 2. oktobra 1997. koji je izrađen kako bi se pomoglo u izgradnji povjerenja, ubrzanju povratka i normalizaciji životnih uvjeta u područjima Republike Hrvatske koja su bila zahvaćena ratom. Vijeće poziva hrvatsku Vladu da nastavi ovim putem, te da osigura da lokalne vlasti to ispoštuju.

- b. Vijeće prima na znanje izjavu Prijelaznog administratora UN-a za oblast Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema, te pozdravlja napredak do koga je došlo u primjeni Erdutskog sporazuma. Vijeće apelira kako na Vladu Republike Hrvatske, tako i na vođstvo lokalnih Srba da u potpunosti surađuju sa misijom OSCE-a u Hrvatskoj. Vijeće posebnu važnost pridaje mogućem povratku svih izbjeglica i raseljenih osoba njihovim kućama, te mjerama izgradnje povjerenja u ovom području. U ovom kontekstu Vijeće pozdravlja spremnost Vlade Hrvatske da prihvati Grupu za podršku civilne policije UN u regionu.
- c. Pozdravljajući stalni trud predsjedavajućeg Radne grupe za etničke i nacionalne zajednice i manjine, Vijeće sa sve većom brigom prima na znanje eskalaciju etničkih tenzija u drugim dijelovima regije, uključujući Kosovo i druga područja. U ovome se nazire potencijal za dalju destabilizaciju regiona. Vijeće proziva sve one na koje se ovo odnosi da se suzdrže od djelatnosti koje bi mogle pogoršati postojeće teškoće i da teže postizanju uzajamno prihvatljivih rješenja kroz ozbiljan razgovor.
- d. Vijeće poziva UNHCR da, u suradnji sa vlastima Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Savezne Republike Jugoslavije i relevantnim međunarodnim organizacijama, uključujući i Visokog predstavnika, razvije regionalnu strategiju za povratak izbjeglica koju će predložiti Upravnom odboru.

XI. Visoki predstavnik

1. Vijeće pohvaljuje napore Visokog predstavnika i njegovog osoblja na radu na implementaciji Mirovnog

sporazuma. Vijeće ističe važnu ulogu Visokog predstavnika u osiguranju stvaranja uvjeta za samoodrživi mir u Bosni i Hercegovini, kao i njegovu odgovornost u koordiniranju aktivnosti civilnih organizacija i agencija u Bosni i Hercegovini.

Vijeće ponavlja da će Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira omogućiti da Visoki predstavnik dobije političke smjernice za implementiranje mira. Upravni odbor će i dalje nastaviti da se sastaje jednom mjesečno, pozivajući predstavnike relevantnih međunarodnih organizacija da prisustvuju kao što to bude dogovoreno.

Vijeće pozdravlja pristanak Visokog predstavnika da nastavi sa izvještavanjem u skladu sa članom II. 1. (f) Aneksa 10 Mirovnog sporazuma.

Vijeće podržava Visokog predstavnika u redovnom podnošenju izvještaja o tome koliko se pojedine općine pridržavaju odredaba Mirovnog sporazuma.

2. Vijeće pozdravlja namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoja krajnja ovlaštenja u regiji u vezi sa interpretacijom Sporazuma o civilnoj implementaciji Mirovnog sporazuma, u cilju olakšanja razrješenja teškoća putem donošenja obavezujućih odluka, kad on smatra za neophodno, o slijedećim pitanjima:

a) vrijeme, mjesto i predsjedavanje sastancima zajedničkih institucija;

b) privremene mjere koje stupaju na snagu kad strane nisu u mogućnosti da se dogovore i koje ostaju važeće dok Predsjedništvo ili Vijeće ministara ne usvoji odluku o tom pitanju u skladu sa Mirovnim sporazumom;

c) druge mjere pri osiguranju implementiranja Mirovnog sporazuma u cijeloj Bosni i Hercegovini i njenim entitetima, kao i neometanog rada zajedničkih institucija. Takve mjere mogu uključivati aktivnosti protiv osoba koje obavljaju javnu službu ili funkcionera koji izostaju sa sastanaka iz neopravdanih razloga ili za koje Visoki predstavnik smatra da narušavaju pravne obaveze uspostavljene Mirovnim sporazumom ili rokove za njihovo implementiranje.